

Jeg er glad for, at charteret starter med netop respekten for den menneskelige værdighed. Det fremhæver, at det enkelte menneske skal være i centrum.

Charterets bestemmelser er jo i øvrigt korte og klare, skrevet i et forståeligt sprog.

Ønsker man en nærmere redegørelse om charterets bestemmelser, er man nødt til at se på forklaringerne til charterteksten.

Kapitel 7 om de almindelige bestemmelser har været det vanskeligste at udfærdige. Dette kapitel indeholder sammen med præamblen den generelle ramme for charteret.

Det har aldrig været hensigten, at charteret skulle forrykke den kompetencefordeling, der eksisterer mellem Unionen og medlemsstaterne. Meningen med charteret er derimod at synliggøre de eksisterende rettigheder og principper, som EU skal respektere.

Der er ikke noget nyt i, at EU i sin virksomhedsudøvelse skal respektere grundlæggende rettigheder. Det fastslog EF-Domstolen for over 30 år siden, og det er jo også naturligt nok. Ethvert civiliseret system, der er tildelt myndighed til at lovgive og til at dømme med direkte virkning for borgerne, skal selvfølgelig overholde grundlæggende rettigheder og værdier. Vi taler tit om, at de grundlæggende rettigheder er universelle, og det gælder selvfølgelig også for EF og for EU.

Tidligere er de grundlæggende rettigheder i EF-systemet blevet fastlagt gennem EF-Domstolens retspraksis. Med Amsterdamtraktaten blev de en del af traktatgrundlaget. Nu er man nået dertil, at man i et selvstændigt dokument har samlet disse rettigheder, men at man synliggør rettighederne er ikke ensbetydende med, at kompetencen ændres mellem Union og medlemsstater. Det er indføjet i charterteksten, at Unionen ikke tildeles nye kompetencer eller opgaver med charteret.

Charteret udgør en vigtig begrænsning i EU-institutionernes beføjelse dér, hvor vi har givet dem kompetence. Der er helt centrale og grundlæggende rettigheder, der skal overholdes, uanset hvilket ærinde EU er ude i.

Borgerne kan se charteret som et værn mod, at deres fundamentale rettigheder tilsidesættes, på samme måde som hvis danske myndigheder tilsidesatte grundlovens bestemmelser eller bestemmelserne i den europæiske menneskerettighedskonvention.

Over for EU's institutioner kan den enkelte borger således forvente at være sikret respekten

for sit privatliv og sit familieliv, respekten for ejendomsretten, ytringsfriheden, erhvervsfriheden og alle de andre anerkendelsesværdige rettigheder, som vi også her i landet sætter højt og værner om.

Hovedformålet med charteret er som nævnt at klargøre for de mennesker, der befinder sig i et af EU-landene, hvilke rettigheder og principper EU skal respektere, men charteret sender også et vigtigt signal til den øvrige verden. Charteret styrker EU's troværdighed på den internationale scene.

EU har forbindelser med stort set alle nationer. Et af EU's hovedbudskaber er respekten for menneskerettighederne og det enkelte menneskes værdighed. Charteret styrker os i denne internationale sammenhæng. Vores budskab får troværdighed, når vi selv er forpligtet i forhold til, hvad vi betragter som fundamentale rettigheder.

Jeg vil godt give et eksempel på det. For nylig var der ASEM-topmøde i Seoul mellem EU-landene og 10 asiatiske lande. Et af de følsomme emner var respekten for overholdelsen af menneskerettighederne, hvor asiatiske partnere bedre vil forstå og acceptere vores intentioner, når vi kan henvise til vores fælles EU-charter, der er udformet med inddragelse af ngo'er og de øvrige civilsamfund. I betragtning af den stigende rolle, som menneskerettighedsdiskussionen har i det internationale samfund, er det en væsentlig betragtning.

Der er rejst mange spørgsmål om, hvordan charteret forholder sig til den danske grundlov, til den europæiske menneskerettighedskonvention, og om charteret ændrer EF-Domstolens rolle. Justitsministeren og jeg har oversendt omfattende besvarelser til Folketinget og udvalget. Justitsministeren vil i sin besvarelse nærmere komme ind på forholdet til grundloven og menneskerettighedskonventionen.

Om EF-Domstolens rolle vil jeg blot gentage, hvad jeg tidligere har sagt: EF-Domstolen vil give visse inspirationer af et kommende EU-charter. Domstolen påser og beskytter allerede i dag grundlæggende rettigheder, og charteret tydeliggør de eksisterende rettigheder.

En vedtagelse af charterudkastet medfører ingen ændringer i EF-Traktatens regler vedrørende Domstolens kompetence og procedurer. EF-Domstolens rolle ændres ikke ved vedtagelse af charteret.

Den 30. marts vedtog Folketinget, at regeringen skulle arbejde for, at charteret skulle ud-